

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2003:01 av Margareta Cederfelt (m) om hushållsnära tjänster

Föredragande landstingsråd: Lars Dahlberg

Ärendet

Motionären föreslår att möjligheterna skall utredas att erbjuda anställda i landstinget hushållsnära tjänster som löneförmån.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen

Frågan om subventioner av hushållsnära tjänster har funnits i debatten under många år. Som motionären påpekar så har de också prövats på olika arbetsplatser, oftast med väldigt små effekter. I en tid då landstingets resurser är, minst sagt, begränsade bör de fria resurser som finns att tillgå för att förbättra personalens arbetssituation koncentreras på att förbättra arbetssituationen på arbetsplatserna. Arbeten inom Stockholms läns landsting måste vara attraktiva inte bara för dem som skulle ha råd att använda sig av de subventionerade tjänsterna.

Uppfattningen att landstingets attraktivitet som arbetsgivare skulle öka med hjälp av subventionerade hushållsnära tjänster motsägs i hög utsträckning av att på de arbetsplatser där detta erbjuds är det ytterst få som använder sig av möjligheten.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 4 juni 2003.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 17 juni 2003.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till m-, fp- och kd-ledamöternas förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

M-, fp och kd-ledamöterna reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* bifalla motionen

Att erbjuda landstingets anställda en möjlighet till hushållsnära tjänster som anställningsförmån är en mycket god idé. Dagens problem med bl a sjuk-skrivningar pekar ofta tillbaka till en situation där människor kläms mellan yrkesarbete och hemarbete. Alltför många har en växande känsla av att inte räkna till vilket tar sig i uttryck i höga ohälsotal. Detta gäller i synnerhet inom den offentliga sektorn.

Mot denna bakgrund är det fel att, i likhet med majoriteten, ensidigt förknippa ett erbjudande om hushållsnära tjänster med en kostnad. Tvärtom kan ett sådant erbjudande innebära att fler anställda får tid för välbehövlig rekreation och avkoppling utanför arbetet. Något som i sin tur kan ge landstinget sänkta kostnader för t ex sjukskrivningar.

Som landstingsdirektören mycket riktigt påpekar i sitt tjänsteutlåtande har problem identifierats där arbetsgivare erbjudit sina anställda hushållsnära tjänster. I nästan samtliga av dessa fall pekar dessa tillbaka på brister i dagens skatteregler. Kostnaden för den anställde som vill utnyttja förmånen blir ofta hög. Detta medför att många drar sig för möjlighet till avlastning i hemmet trots att det vore välbehövligt.

Rimligtvis ökar pressen på regeringen att förändra dessa brister i skattereglerna om Stockholms läns landsting fogar sig till de som öppnar för att erbjuda sina anställda en möjlighet till hushållsnära tjänster.”

Ärendet och dess beredning

Margareta Cederfelt (m) har i en motion (bilaga), väckt den 14 januari 2002, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att utreda möjligheterna att erbjuda anställda hushållsnära tjänster som löneförmån.

Yttrande har inhämtats från landstingsdirektören.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 16 april 2003 föreslagit landstingsstyrelsen att avslå motionen.

Landstingskontoret har tagit del av två arbetsgivares erfarenheter när det gäller att erbjuda anställda städhjälp.

Sveriges Riksbank erbjuder sedan drygt ett år tillbaka anställda med barn under åtta år hushållsnära tjänster dels i form av hemservice (städning, strykning, tvätt mm) och dels i form av hämtning/lämning av barn på dagis, passning av barn i hemmet samt vård av sjukt barn. Förmånen omfattar max 7 timmar/månad och betalas av Riksbanken. De anställda förmånsbeskattas för värdet av den service som utnyttjas. Förmånsvärdet varierar beroende på vilken service som utnyttjas och uppgår från till mellan 270 och 375 kr/timme. Då ingår även kostnader för administrationen.

Hos Riksbanken är det från 10 personer som utnyttjar främst städhjälp vilket är betydligt färre än väntat. Även här uppges orsaken vara att kostnaden för den anställda blir förhållandevis högt och detta trots att Riksbanken subventionerar tjänsten.

Stockholms Stad, som på prov under två år erbjudit anställda möjlighet till städhjälp. Utgångspunkten var att ingen subvention av städkostnaderna skulle ges, de anställda har själva kontakterna med städfirman som fakturerar Stockholms Stad och därefter sker ett nettolöneavdrag för berörda anställda. Någon debitering av kostnader för den omfattande upphandlingen av städtjänsterna och övriga administrativa kostnader har inte skett. Trots att intresset för städtjänsten i början var stort har som mest 10 personer utnyttjat tjänsten och i dagsläget återstår endast två personer. Orsaken till det avsvärande intresset uppges vara att den faktiska kostnaden per timme (267 kr/timme) för städhjälpen är högt. Stockholms stad avser inte att göra någon ny upphandling.

Utgångspunkten i motion 2003:01 är att inga merkostnader skall uppstå för Stockholms läns landsting om hushållsnära tjänster skulle erbjudas de

anställda. De ovan nämnda exemplen visar att det skulle krävas en ej obetydlig subvention från landstingets sida och ändringar i nuvarande skattelagstiftning för att t ex städhjälp skulle uppfattas som en reell personalförmån från de anställdas sida.

Landstingskontoret föreslår därför att landstingsstyrelsen avslår motionen.

Bilaga

Motionen

Många företag erbjuder idag sina anställda möjlighet till olika tjänsterelaterade förmåner. En förmån som utvecklats under de senare åren är hushållstjänster. Bland annat erbjuder Sverige Riksbank hushållsnära tjänster som en förmån för sina medarbetare. HSB samt fastighetsbolaget MKB planerar att uppvakta riksdagen i syfte att uppnå ändrade skatteregler för så kallade hushållsnära tjänster.

Vinsten med hushållsnära tjänster är dubbel. Dels erhåller de som använder tjänsterna en lättnad i sin totala arbetsbörda. Dels ökar antalet arbetstillfälle. MKB i Malmö har positiva effekter av ett projekt med hushållsnära tjänster. Antalet personer som tidigare levit på bidrag har via projektet fått en möjlighet att etablera sig på arbetsmarkanden.

Ytterligare en aspekt är de ökade sjukskrivningarna bland kvinnor. Idag är det många kvinnor som har huvudansvaret för hemmet samtidigt som de yrkesarbetar inom krävande yrken så som exempelvis hälso- och sjukvården. Genom att den totala arbetsbördan minskar är det troligt att den upplevda hälsan och välbefinnandet ökar vilket i sin tur leder till minskad sjukskrivningsfrekvens.

I dag råder personalbrist inom stora delar av Stockholms läns landstings ansvarsområde, exempelvis är bristen på läkare, tandläkare, sjuksköterskor, logopedier för att nämna några yrkesgrupper uttalad. Genom att utveckla möjligheten till olika anställningsförmåner kan Stockholms läns attraktivitet som arbetsgivare öka.

Det finns således många anledningar att utveckla och driva ett projekt som erbjuder anställda möjlighet att välja hushållsnära tjänster som en löneförmån förutsatt att inga merkostnader uppstår för Stockholms läns landsting.

Med anledning av ovanstående hemställer jag

att Stockholms läns landsting skall besluta att utreda möjligheterna att erbjuda anställda hushållsnära tjänster som en löneförmån.

Stockholm den 9 januari 2003

Margareta Cederfelt